

Особливості формування місцевих бюджетів в період децентралізації

Бюджет є найважливішим інструментом держави, за допомогою якого вона керує та формує свій економічний та соціальний потенціал. Для здійснення своїх основних функцій держава накопичує фінансові ресурси, таким чином формуючи доходи. А головним завданням є підтримка ринкового балансу та стимулювання розвитку певних сфер та галузей національної економіки.

Складання місцевих бюджетів з кожним роком стає складнішим, та як воно відбувається в умовах сильно обмежених фінансових ресурсів. Вони не отримують кошти, які потрібні для утримання об'єктів соціальної інфраструктури. Місцева влада також не має достатніх фінансових ресурсів для виконання функцій місцевого значення.

Проблеми фінансування місцевих бюджетів в Україні існували майже завжди і на сьогодні їх існує досить багато. Однією з найголовніших можна назвати невідповідність між доходами місцевого бюджету та фактичними потребами у фінансуванні періодичних видатків. Причиною такої ситуації, як правило, є те, що місцева влада повинна виконувати велику кількість нормативних актів. Однак глибша причина такої різниці полягає в тому, що місцева влада повинна вирішувати економічні та соціальні проблеми шляхом збільшення власного бюджетного потенціалу та впровадження заходів бюджетної децентралізації. Також однією з головних проблем бюджетної сфери все ще залишається велика концентрація фінансових ресурсів на центральному рівні, а потім їх перерахування до місцевого бюджету у формі трансфертів. Політика трансфертів по-різному впливає на різні показники соціально-економічного розвитку.

Ще одну проблему можна сформулювати, як проблема бюджетного вирівнювання, яка на даний час почала загострюватися. Зі зростанням розриву в територіальному розподілі податкових баз центральному уряду стає все важче досягти вирівнювання бюджету, щоб забезпечити надання єдиного стандарту послуг за рахунок усього державного бюджету. Також окремо можна виділити таку проблему, як фінансова самостійність місцевих фінансів, яка і зараз є актуальною. Це пов'язано з тим, що використання бюджетних коштів нерозривно пов'язане з виконанням покладених функцій і завдань на державу та органи місцевого самоврядування.

Можна виділити також і проблему, яка пов'язана з нестабільністю джерел, за рахунок яких формуються доходи місцевих бюджетів. До неї можна також віднести і відсутність зручного та ефективного механізму перерозподілу доходів, які надходять з держави. Наслідком цього є те, що в деяких адміністративно-територіальних одиницях існує неспроможність місцевої влади надати своїм жителям мінімальні соціальні потреби.

Спираючись на досліджений матеріал можна зробити висновки. По-перше система фінансування місцевих, яка існує у нашій країні є недосконалою та має багато неточностей, які заважають розподіленню державних коштів по місцевих бюджетах. По-друге існує велика перевага у бік видатків, що робить місцеві бюджети дефіцитними. Це потребує с з боку держави надавати таким бюджетам трансферти та дотації, але частіше всього навіть вони не можуть покривати видатки бюджету. І по-третє сама держава не змогла створити зручний канал з якого грошові кошти потрапляли би до місцевих бюджетів.

Тому, прорахування можливості зменшення частки трансфертів і збільшення частки цільових субвенцій у трансфертах з Державного бюджету України, досягнення реальної бюджетної самостійності і фінансової децентралізації через удосконалення системи регулювання міжбюджетних відносин та підвищення ефективності управління коштами місцевих бюджетів та посилення контролю і відповідальності за дотриманням бюджетного законодавства сприяють підвищенню рівня фінансової незалежності органів місцевого самоврядування і якісному виконанню покладених на них завдань і функцій.